

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 4566/2024
09.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужилаца АА и ББ, обоје из ..., чији је заједнички пуномоћник Александар Андрић, адвокат из ..., против туженог Градског центра за социјални рад у Београду – Одељење Лазаревац, ради враћања родитељског права, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 664/23 од 23.11.2023. године, у седници одржаној 09.10.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 664/23 од 23.11.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лазаревцу П2 50/23 од 29.09.2023. године одбијен је као неоснован тужбени захтев тужилаца којим су тражили да се измени пресуда Основног суда у Лазаревцу П2 46/19 од 09.10.2019. године тако да се врати родитељско право тужиље у погледу свих права из садржине родитељског права и тужиоцу у делу садржине родитељског права који се односи на чување, подизање, васпитање и образовање и заступање малолетне ВВ и да се стави ван снаге став трећи и четврти изреке пресуде Основног суда у Лазаревцу П2 46/19 од 09.10.2019. године.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 664/23 од 23.11.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужилаца и потврђена пресуда Основног суда у Лазаревцу П2 50/23 од 29.09.2023. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужилаца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиоци су преко пуномоћника изјавили ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП и погрешне примене материјалног права из члана 363. ЗПП.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20) и члана 92. Закона о

уређењу судова („Службени гласник РС“, број 10/23) и утврдио да ревизија тужилаца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца ББ је пресудом првостепеног суда П2 46/19 од 09.10.2019. године потпуно лишена родитељског права над малолетном ВВ јер се није на адекватан начин старала о свом малолетном детету. Малолетно дете је излагала порнографском садржају, није водила рачуна о његовој личној хигијени, дете се није кретало због чега је трпело болове, дете није адекватно лечено нити је редовно пило преписану медицинску терапију а ради се о детету са посебним потребама. Тужилац АА је делимично лишен родитељског права у погледу чувања, подизања, васпитања, образовања и заступања малолетне ВВ јер исти нема сазнања и вештине да примени правилне животне стандарде на малолетну ВВ као дете са посебним потребама и због пропуста да малолетном детету обезбеди стабилно и безбедно окружење. Малолетна ВВ је најпре измештена из породице у Дечје село у Крагујевцу, а затим је стављена под старатељство деде по мајци ГГ да би затим била премештена у Прихватилиште за децу у ... где се и сада налази. Малолетна ВВ се стабилизovala већ у првом измештању из своје породице, тј. од како се налази у установи социјалне заштите. Из налаза и мишљења органа старатељства Општине Сопот утврђено је да је мишљење тог органа да још увек нема елемената за враћање родитељског права тужиоцима из разлога што је код малолетне ВВ од 2017. године када је измештена из породице родитеља, запажено приметно побољшање у сфери функционисања. Малолетна ВВ поштује правила и договоре са стручним радницима, поштује кућни ред и динамику у установи социјалне заштите. Активно учествује у постављању и остваривању циљева, а у слободно време воли да се шминка и да шета. Слуша музику, гледа филмове са вршњацима, унапредила је хигијенске навике, значајно је редуковала килажу, иде редовно у школу, редовно пије терапију и одлази на заказане прегледе. Похваљена је од стране запослених у прихватилишту. ВВ воли оба родитеља и изражава жељу да се врати у породицу родитеља али како јој је у прихватилишту добро према извештају Центра за социјални рад назначено је да родитељи ипак не поседују довољно дубок увид у специфичност стања детета, проблеме у њеном функционисању као и своје пропусте које су имали у вршењу родитељског права и самим тим и области које је потребно кориговати. По мишљењу органа старатељства Сопот у овом тренутку није у најбољем интересу малолетне ВВ да се врати у примарну породицу већ да је за то потребна поступност иако је дошло до напретка у погледу родитељских капацитета с обзиром да су тужиоци у међувремену засновали брачну заједницу и добили још једно дете, живе у својој породичној кући која има све потребне услове за нормалан живот и иду у саветовалиште за брак и породицу. Закључак Центра за социјални рад у Сопоту је да у овом моменту није у најбољем интересу малолетне ВВ да се тужиоцима врати родитељско право.

Оцењујући изведене доказе нижестепени судови су закључили да није у интересу малолетне ВВ да сада буде измештена из установе где се налази, да се врати у породицу и да се тужиоцима врати родитељско право. Ово из разлога што је након измештања из породице утврђено да је приметан значајни напредак у погледу функционисања малолетне ВВ. Родитељи постижу видан напредак у погледу сагледавања своје улоге, али ипак исти још увек не поседују довољно развијене

капацитете за препознавање потреба детета које су биле занемарене и да поставе јасне границе према детету ком су неопходни контролисани услови живота. Прихваћен је извештај стручних радника Центра за социјални рад у погледу мишљења о враћању родитељског права тужилаца и измештања малолетне ВВ из установе у породицу, а посебно је цењен и закључак да је потребна поступност у том процесу што би било у најбољем интересу малолетне ВВ. Сходно томе, тужбени захтев тужилаца је одбијен.

По оцени Врховног суда, правилно су нижестепени судови закључили да се нису стекли адекватни услови за враћање родитељског права тужиоцима.

У спровођењу поступка изведени су сви потребни докази, прибављен је стручни извештај Центра за социјални рад у Сопоту, изведени су докази везано за понашање малолетне ВВ у установи где је смештена при чему је утврђено да је приметан велики напредак у њеној социјализацији и укључивање у заједницу, правилно је оцењено да треба да прође још одређени период и да целокупни поступак измештања малолетне ВВ из установе у породичну заједницу треба да буде поступан јер то је у њеном најбољем интересу. Правилно је закључено да иако код тужилаца као родитеља постоји видан напредак у погледу родитељских капацитета (да су у међувремену склопили брачну заједницу а живе у породичној кући и обезбедили потребне услове за нормалан живот и да иду у саветовалиште за брак и породицу), али да код родитеља још увек не постоје довољно развијени капацитети за препознавање потреба детета које су раније биле занемарене и да је неопходно да исти схвате потребу постављања јасних граница према детету који су неопходни за контролисане услове живота. Чињеница да је малолетна ВВ изразила жељу да буде са родитељима није од пресудног значаја. Према одредби члана 6. став 1, члана 62. и 63. Породичног закона свако је дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима који се тичу детета те да је у спору за заштиту права детета и у спору за вршење родитељског права суд увек дужан да се руководи најбољим интересом детета а да дете има право на обезбеђење најбољих могућих животних и здравствених услова за свој правилан и потпун развој. Дете има право на образовање у складу са својим способностима, жељама и склоностима. То је обезбеђено малолетној ВВ у установи где тренутно борави. У установи постоји надзор 24 сата над децом која су смештена у истој, па имајући у виду све то, правилно су закључили нижестепени судови да, имајући у виду евидентирани напредак детета у сваком сегменту функционисања, враћање у породицу и враћање родитељског права мора бити поступно, то је правилно одлучено када је тужбени захтев одбијен.

Због свега изнетог ревизијски наводи тужилаца су неосновани. Чињеница да малолетна ВВ има пуних 14 година, није од пресудног значаја да би се прихватила њена жеља да буде измештена из установе и да се тужиоцима врати родитељско право. Ово из разлога што то није у најбољем интересу малолетне ВВ која остварује контакте са својим родитељима. Контакти су у успону у погледу квалитета, што указује да ће се остварити услови за измештај малолетне ВВ и за враћање родитељског права тужиоцима, а сада то није случај.

Имајући у виду све напред изнето, на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија

Гордана Комненић,с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић